

Besluit tot aanwijzing gemeentelijk monument

GM216 | Rijksweg Zuid 70 | 6134 AD Sittard

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

overwegende:

- dat naast de door het rijk aangewezen en op grond van de Monumentenwet beschermde rijksmonumenten, er in de gemeente ook cultuurhistorisch waardevolle gebouwen of bouwwerken zijn gelegen, die weliswaar niet van rijksbelang zijn, maar wel een beeld geven van de plaatselijke ontwikkelingen en historie;
- dat een aantal jaren geleden is gestart met de inventarisatie van gebouwen en bouwwerken die belangrijk zijn voor de historie, identiteit en het karakter van Sittard-Geleen;
- dat uit de inventarisatie door de Monumentencommissie Sittard-Geleen een selectie is gemaakt;
- dat hierbij de criteria schoonheid, betekenis voor de wetenschap en cultuurhistorische waarde zijn gehanteerd;
- dat per object een redengevende omschrijving is vervaardigd, waarin naast een omschrijving van het object, tevens de motivatie voor selectie is opgenomen;
- dat het voornemen tot aanwijzing en de redengevende omschrijving van het genoemde object, overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.2 van de Verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008", voor advies zijn voorgelegd aan de Monumentencommissie;
- dat de Monumentencommissie op 13 mei 2008 heeft geadviseerd om over te gaan tot aanwijzing van het bovenvermelde object tot gemeentelijk monument;
- dat de eigenaren, hypothecaire schuldeisers en anderszins zakelijk gerechtigden bij schrijven van 19 juni 2008 in kennis zijn gesteld van het voornemen tot de aanwijzing als bedoeld in artikel 4.3 van de Verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008" en voorts op grond van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, publicatie van het voornemen tot aanwijzing heeft plaatsgevonden in het plaatselijke huis- aan huisblad "De Trompetter" van 25 juni 2008;
- dat het college van burgemeester en wethouders overeenkomstig de bepalingen in afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht eenieder in de gelegenheid heeft gesteld zienswijzen ten aanzien van het ontwerp-besluit tot aanwijzing van het object Rijksweg Zuid 70 te Sittard naar voren te brengen;
- dat voor het aan te wijzen object geen zienswijzen zijn ingediend;

gelet op:

de verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008";

besluit:

Het object Rijksweg Zuid 70 te Sittard op het perceel kadastraal bekend STD00 sectie G nummer(s) 292 aan te wijzen tot gemeentelijk monument als bedoeld in artikel 4.1 van de verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008, waarbij voor de motivatie van de aanwijzing wordt verwezen naar de waardestelling in de redengevende omschrijving die als bijlage aan dit besluit is toegevoegd en onlosmakelijk deel uit maakt van dit besluit.

Sittard, 27 oktober 2008,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen
namens dezen,
Teamleider Ruimtelijk Ontwerp,

E.F.W.M. Limpens BNT

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u volgens de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht, binnen zes weken, na datum van verzending van deze brief, beroep instellen bij de Arrondissementsrechtbank te Maastricht, sector bestuursrecht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht.

Het beroepschrift dient ondertekend te zijn en tenminste het volgende te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen u in beroep gaat;
- de gronden van het beroep.

Indien u een beroepschrift heeft ingediend, kunt u ook op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, de voorzieningenrechter van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht verzoeken een voorlopige voorziening te treffen, indien u van mening bent dat onverwijlde spoed dat, gelet op de betrokken belangen, vereist! U kunt dit verzoek richten aan: de voorzieningenrechter van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht, sector bestuursrecht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht.

De gegevens van het object worden na aanwijzing opgenomen in het gemeentelijke monumentenregister, de gemeentelijke basisadministratie en eveneens doorgegeven aan het Kadaster te Roermond.

Kerngegevens gemeentelijk monument:

Monumentnummer	: GM216
Naam monument	: Ambachtsschool (Pastoor Jacobs)
Adres	: Rijksweg Zuid 70
Postcode en plaats	: 6134 AD Sittard
Kadastrale aanduiding	: STD00 sectie G nr(s) 292
Coördinaten	: x 188165 y 334073
Bouwstijl	: traditionele bouwtrant met neo-rennaissance elementen
Kerndatering	: 1918
Oorspronkelijke functie	: ambachtsschool
Huidige functie	: VMBO
Architect	: J. Beurskens

Typering van het monument:

Voormalige ambachtsschool Pastoor Jacobs uit 1918, thans VMBO.

Historie:

Schoolgebouw dat in 1918 werd gebouwd als ambachtsschool, naar ontwerp van de toenmalige directeur van de Teekenschool J. Beurskens. In 1930-1931 werd het langs de Rijksweg Zuid met een vleugel verlengd en in 1952-1954 werden de zolders van het oude gedeelte ingericht tot schoollokalen. In 1955 werd de naam uit gebreid tot 'Ambachtsschool Pastoor Jacobs'. Verdere uitbreiding van het hoofdgebouw in 1972-1973. Door een fusie heet de school sinds 2000 'DaCapo College'.

Ruimtelijke context:

Het betreft een complex van meerdere gebouwen op de hoek van de Rijksweg Zuid en de Agricolastraat. In zijn huidige vorm is het een slordig carré langs de genoemde straten en de bebouwing aan de zuidzijde tussen Rijksweg Zuid en Landweringstraat. Het omsluit een onregelmatig gevormd schoolplein, dat niet veel meer is dan de restruimte binnen de gebouwen. Het oudste gedeelte is tamelijk regelmatig van opzet. Het bestaat uit twee vleugels haaks op elkaar met een schuin geplaatste hoekgevel, met daarin de ingang. De linker vleugel loopt evenwijdig aan de Agricolastraat, de rechter loopt schuin van de Rijksweg Zuid weg, aangezien beide straten niet haaks op elkaar staan. Zoals uit oude foto's blijkt was na de bouw de afstand tot beide straten veel groter dan nu, en was er zelfs haaks op de voorgevel een toegangspad dat uitkwam op een rond pleintje vóór de entree. De beide genoemde vleugels eindigden in risalerende partijen, die in feite weer de kopse gevels waren van haakse vleugels aan de achterzijde – een lange links, langs de Landweringstraat, en een korte rechts. In grote lijnen is deze situatie nog aanwezig.

Langs de Landweringstraat staat links (aan de zuidzijde) van de genoemde achtervleugel een lager tussenlid van verschillende gebouwtjes, waarin ook de oorspronkelijke conciërgewoning is opgenomen. Links van dit tussenlid staat een fors gebouw van drie bouwlagen onder een zadeldak waarin het gymnastieklokaal is ondergebracht. Langs de Rijksweg Zuid werd rond 1933 een vleugel toegevoegd die evenwijdig aan de straat staat en daar ook dicht op aansluit, zodat deze een hoek maakt met de oude vleugel uit 1918 en ook aanzienlijk naar voren springt. Rechts daarvan is de toegangspoort naar het schoolplein.

Achter tegen de vleugel uit 1933 en daaraan evenwijdig staat aan het schoolplein nog een gebouw (voor motorvoertuigentechniek).

Bouwmassa:

Het hoofdgebouw bestaat uit een deel uit 1918 met vier vleugels van twee bouwlagen onder een omlopend schilddak. Doordat de dakvoet in 1952 werd opgetild lijken er ogenschijnlijk drie bouwlagen aanwezig. Verder is er een aanbouw uit ca. 1933 van gelijke opzet, echter zonder de opgetilde dakvoet. Door de verhoging van 1952 moesten ook op enkele plaatsen topgevels worden gemaakt, zoals op de achtervleugel langs de Landweringstraat, zodat hier nu feitelijk sprake is van een zadeldak. Achter de vleugel uit ca. 1933 staat het gebouw voor motorvoertuigentechniek van drie bouwlagen met een plat dak. Verder blijven de recentere op- en aanbouwen rond het schoolplein in deze beschrijving buiten beschouwing

Dak:

Het daken van de hoofdbouwmassa zijn gedekt met grijze opnieuw verbeterde Hollandse pannen.

Gevels:

Het complex is opgetrokken in rode baksteen in gemetseld in kruisverband (1918) en halfsteensverband (1933) en heeft gesneden voegen.

Voorgevel (hoekgevel met entree):

Deze is symmetrisch van opbouw, drie vensterassen breed en twee bouwlagen hoog. Hij heeft aan de onderzijde een bakstenen plint met een hardstenen afzaat. In de plint zijn twee keer twee (links en rechts) ventilatieroosters opgenomen onder hardstenen lateien. Aan de bovenzijde is een Vlaamse gevel aanwezig tussen twee uitstekende zinken bakgoten met een houten omtimmering op gootklossen. De voorgevel wordt omlijst door vlakke bakstenen lisenen links en rechts met kornissen aan de onderzijde ter hoogte van de plint. Boven zijn beide lisenen horizontaal verbonden door een gemetselde band in hetzelfde vlak op een tandlijstje met een platte muizentand of bloktand. De Vlaamse gevel ligt in hetzelfde vlak als band en lisenen en steekt dus iets uit ten opzichte van het gevelvlak op begane grond en verdieping. Op de begane grond wordt de entree in het midden geflankeerd door twee vensters. Op de verdieping zijn drie vensters van gelijke opzet. De entree is een zeer vrije verwerking van de klassieke vormtaal en bestaat uit twee bakstenen pilasters die een fronton dragen. De pilasters lijken te zijn gebaseerd op de Toscaanse orde waarbij de gekorniste plint als basement fungeert. Aan de bovenzijde zijn de kapitelen versmolten met de kroonlijst van het hoofdgestel waarvan het middelste deel terugligt, fries en architraaf ontbreken. De kapitelen van de pilasters zijn van hardsteen, terwijl in de bakstenen schachten van de pilasters ter hoogte van de vensterbanken en kalven van de vensters hardstenen blokken zijn opgenomen. Het timpaan van het fronton is versierd met een verguld rond schild omgeven door een stralenkrans waarop een eveneens vergulde (rans)uil, als symbool van de wijsheid, die een zilveren wapenschildje vasthoudt waarop een passer en tekenhaak, het symbool van de bouwkunst. Binnen deze klassieke omlijsting is een hardstenen kozijn aanwezig met een kalf en een hardstenen stijltje tussen de beide bovenlichten. Onder het kalf en de bovendorpel maken Jugendstilachtige consoles deel uit van de vormgeving. Op de bovendorpel is in beeldhouwde en vergulde letters het woord 'Ambachtsschool' aangebracht, geflankeerd door twee rozetjes. De entree heeft dubbele houten paneeldeuren met in elke deur een smalle en hoge glasruit met een smeedijzeren sierrooster. De bovenlichten bestaan uit houten ramen (2,2). De vensters hebben houten kruiskozijnen met binnenramen. De bovenramen hebben kruisroeden (2,2) zijn in principe ongedeeld, maar hebben aan de onderzijde twee kleine glasruitjes. Eenzelfde oplossing zien we ook in de beide aan de straat gelegen vleugels. Historische foto's van de voorgevel vertonen deze ruitjes echter nog niet, zodat ze met zekerheid later zullen zijn aangebracht. Aan de onderzijde zijn hardstenen vensterbanken aangebracht en aan de bovenzijde hardstenen bovendorpels met bakstenen segmentbogen met hardstenen aanzet- en

sluitstenen. Ter hoogte van de kalven zijn hardstenen blokjes in de dagkanten van het metselwerk opgenomen. De iets terug liggende boogtrommels zijn gevuld met siermetselwerk. Het gevelvlak zelf is ook verlevendigd met siermetselwerk. Eenvoudige rollagen ter hoogte van de vensterbanken en bovendorpels, maar ook een rijker uitgevoerd bandje met blokvormen op de borstwering van de verdieping en tenslotte een hoge band met verschillende ruitvormen afgedekt door een rollaag direct onder de muizentand. Tussen de segmentbogen van de verdiepingsvensters zijn twee smeedijzeren muurankers aangebracht in Renaissance-vormen.

De Vlaamse gevel is uitgevoerd als puntgevel met schouders aan de onderzijde. Schouders en deklust zijn van hardsteen. In de punt is het stichtingsjaar gebeeldhouwd: '1918'. Op zolderniveau is één venster aanwezig dat bestaat uit drie gekoppelde kloosterkozijnen gescheiden door gemetselde muurdammen met hardstenen vensterbanken en bovendorpels. De segmentboogjes hebben alleen hardstenen aanzetstenen. Alle ramen zijn van hout en hebben boven zes ruitjes met groen glas en onder vier ruitjes. Ter hoogte van de kalven zitten hardstenen blokjes in de dagkanten en de penanten, die zich herhalen op de hoeken van de gevel, waar ze ook zijn aangebracht ter hoogte van de bovendorpels. In de geveltop zit een ronde klok met witte wijzerplaat achter glas in een ronde omlijsting van vier hardsteenblokken die aan de buitenzijde een kruis vormen. De klok is bij het 75-jarig jubileum in 1994 (opnieuw) aangebracht.

De gevel van de rechter vleugel uit 1918:

Deze gevel is zeven vensterassen breed en hier vinden we dezelfde elementen en vormtaal als in de voorgevel, waarbij duidelijk onderscheid gemaakt moet worden tussen de onderste twee bouwlagen uit 1918 en de vensters uit 1952 op zolderniveau. Deze gevel is symmetrisch uitgevoerd en geleed met lisenen als in de voorgevel, alleen hier bevinden zich lisenen tussen alle vensterassen. Aan de onderzijde vinden we dezelfde plint en aan de bovenzijde een tandlijstje onder de horizontale band die de lisenen verbindt. De opzet van de vensters is gelijk aan die in de voorgevel met een belangrijk verschil: op de begane grond zijn geen segmentbogen maar strekken aanwezig. Verder is de roedeverdeling gelijk. Alleen de eerste drie vensters van links op de verdieping wijken af: hier zijn alle roeden verdwenen. Op de lisenen zijn ter hoogte van de bovendorpels op begane grond en verdieping zijn muurankers aangebracht, overeenkomstig die in de voorgevel. In het sierbandje in de borstwering van de verdieping zijn om de vensteras ventilatieroostertjes aangebracht.

Het bovenste deel van de gevel rust op het muurwerk uit 1918. In 1952 werd een reeks van zeven gekoppelde raampartijen aangebracht, gescheiden door betonnen stijlen. Aan de bovenzijde rust de opgetilde dakvoet met een zinken mastgoot op een doorlopende betonnen latei. Links en rechts van de gevel zijn bakstenen muurdammen aanwezig. De vensters zelf bestaan uit houten kozijnen, vier ramen breed en twee hoog. Het eerste venster van links is nog oorspronkelijk (uit 1952) met ongedeelde onderramen en met bovenramen met een roedeverdeling (2,2). In alle verdere vensters zijn de roeden verdwenen.

De gevel van de rechter vleugel uit rond 1933:

De straatgevel van deze rond 1933 gebouwde vleugel is symmetrisch van opbouw, ongeleed, zeven vensterassen breed en twee bouwlagen hoog. Aan de onderzijde heeft de gevel een bakstenen plint van trasraamklinkers met hardstenen afzaat, aan de bovenzijde een brede zinken bakgoot met houten omtimmering op geprofileerde gootklossen. De vensters zijn uniform van opzet. Ze hebben zes ramen binnen houten kozijnen. Aan de onderzijde is een hardstenen vensterbank, aan de bovenzijde een latei van hetzelfde materiaal met een rollaag daarboven. De ramen zelf zijn ook van hout. Ze zijn onder ongedeelde, boven voorzien van een roedeverdeling in zessen. Tussen de vensterbanken en lateien zijn rollaagjes aangebracht ter versiering van het metselwerk. De muurankers tussen de vensters ter hoogte van de lateien zijn van het al besproken type.

Op het dak is in feite één grote dakkapel aangebracht, met zeven vensters onder een lessenaardak. Materiaal en kleurstelling is gelijk aan de vensters in de gevel. Elk venster heeft vier ramen met bovenlicht, waarvan de onderste ongedeelde zijn en de bovenste een

kruisverdeling hebben. De goot aan de bovenzijde is van zink en heeft een houten omtimmering.

Interieur:

Het interieur is niet geïnteriseerd.

Erfafscheiding:

Langs Rijksweg Zuid en Agricolastraat zijn de erfafscheidingen uitgevoerd als ijzeren hekken tussen bakstenen pijlers op eenvoudige voetmuurtjes. Vergelijkingen met historische foto's kort na de bouw laten zien dat deze afscheidingen niet oorspronkelijk zijn.

Bijzondere onderdelen:

De natuursteen elementen in de gevels en de oorspronkelijke ramen en deuren.

Waardestelling:

Het object is van belang wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap, cultuurhistorische waarde en meer in het bijzonder vanwege:

- de architectuurhistorische betekenis in relatie tot de esthetische kwaliteit van het ontwerp.
- de architectonische gaafheid van het exterieur. Het object heeft veranderingen ondergaan waarbij het oorspronkelijke beeld herkenbaar is gebleven.
- het gebouw behoort tot het oeuvre van een belangrijke plaatselijke architect
- het object is ruimtelijk bepalend c.q. markant voor de omgeving.
- de betekenis van het object als onderdeel van de historisch gegroeide nederzittingsstructuur, waarbij het oorspronkelijke beeld herkenbaar is gebleven.
- het bijzondere materiaalgebruik, de bijzondere detaillering en de bijzondere ornamenten.
- de architectuurhistorische zeldzaamheid in relatie tot de gaafheid van het object.
- de betekenis voor de plaatselijke geschiedenis als uitdrukking van een sociaal-maatschappelijke ontwikkeling.

Bescherming:

Het exterieur.

Foto's

Historische foto - kort na de bouw.

Historische foto - vóór 1933.

Satellietfoto huidige situatie.

De voorgevel.

De rechter vleugel uit 1918.

Detail voorgevel.

Geveltop voorgevel.

Detail entree.

De rechter vleugel uit 1918.

De uitbreiding van 1933.

De uitbreiding van 1933, op de achtergrond het gymnastiekgebouw,

Kaart met bescherming

